

Trnavský samosprávny kraj

KNIŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice TTSK

Verejné knižnice TTSK v roku 2014

Vzdelávanie knihovníkov

*Odborný seminár „Rozvoj čitateľskej
gramotnosti z pohľadu detského knihovníka
Seminár partnerských knižníc NR SR*

*Ocenenie knihovníkov Pamätnou medailou
predsedu TTSK*

*Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva
na roky 2015-2020*

Týždeň slovenských knižníc v knižniciach TTSK

Z našich knižníc

Piešťanská knižnica oslávila 90 rokov

Mladé talenty z Hlohovca

Celé Slovensko číta deťom

Egyptské večery

Knihy v čakárňach

„Vzlietli orli vysoko“

Dôležité je, že čítame

Projekty na podporu čítania v ObK v Chtelnici

Ročník: 42

Číslo: 1

Trnava 2015

VEREJNÉ KNIŽNICE TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA V ROKU 2014

Počet obyvateľov TTSK v sídlach verejných knižníc: 504 290

Počet obcí: 251

Počet registrovaných verejných knižníc: 217, z toho 30 stagnujúcich

1. SIETĽ KNIŽNÍC

V roku 2014 bolo súčasťou knižničného systému Trnavského samosprávneho kraja (ďalej len „TTSK“) 217 verejných knižníc (ďalej len „VK“), z toho:

1 regionálna s krajskou pôsobnosťou (Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, ďalej „KJF v Trnave“),

3 regionálne (Galantská knižnica, Záhorská knižnica a Žitnoostrovská knižnica),

12 mestských knižníc (Leopoldov, Piešťany, Hlohovec, Vrbové, Šamorín, Veľký Meder, Sereď, Sládkovičovo, Skalica, Gbely, Šaštín-Stráže, Holíč),

171 obecných knižníc fungujúcich

30 obecných knižníc stagnujúcich menej ako 5 rokov

1 zrušená knižnica (Bojničky okres Hlohovec)

Počet VK TTSK sa v roku 2014 znížil z 218 na 217 (-1). Zrušená bola 1 obecná knižnica – Bojničky v okrese Hlohovec. Dosiahnuté výsledky VK TTSK v roku 2014 zodpovedajú celosvetovému trendu poklesu fyzických návštevníkov, ktorý je spojený s nárastom počtu virtuálnych návštev a prechodom knižníc od klasických služieb k hybridným. Okrem toho boli výsledky do určitej miery ovplyvnené aj nasledujúcimi príčinami:

Okres Trnava – pozastavenie činnosti pobočky KJF v Trnave Vodáreň (pracovala do 30. 6. 2014) a pozastavenie činnosti ObK vo Veselom na 3 mesiace z dôvodu práceneschopnosti knihovníčky.

Okres Hlohovec – v roku 2014 vykázali stagnáciu 3 ObK, ktoré v predchádzajúcich rokoch vykazovali činnosť. Ide o obecné knižnice v Dolnom Trhovom, Kľačanoch a Dvorníkoch

Okres Piešťany – výsledky v základných ukazovateľoch činnosti pozitívne ovplyvňuje Mestská knižnica mesta Piešťany, ktorá aktívnou spoluprácou so zariadeniami v meste a organizovaním množstva podujatí dokázala v posledných rokoch prilákať do knižnice nových aktívnych čitateľov. Galantská knižnica – celkový počet výpožičiek bol do určitej miery ovplyvnený poklesom počtu externých študentov vysokých škôl (prevažne pracovníkov verejnej a štátnej správy), a tým logicky znížením dopytu po odbornej literatúre a odborných článkoch.

Údaje za zvyšné okresy neboli k dispozícii.

2. KNIŽNIČNÝ FOND

Údaje o knižničnom fonde VK TTSK sú uvádzané len za FUNGUJÚCE verejné knižnice.

Knižničný fond VK TTSK tvorilo spolu 1 858 031 knižničných jednotiek (ďalej kn. j.), čo je o 23 786 kn. j. menej ako v roku 2013. Keďže údaje sú uvádzané len za fungujúce knižnice, celkový počet kn. j. je logicky ovplyvnený aj počtom fungujúcich a stagnujúcich knižníc, ktorých počet sa každoročne mení. Z celkového počtu kn. j. tvorí 481 252 kn. j. (-2 345) odborná lit. pre dospelých (25,90 % z celkového počtu kn. j.), 836 297 kn. j. (-5 593) krásna lit. pre dospelých (45,01 %), 108 539 kn. j. (+6 317) odborná lit. pre deti (5,84 %) a 431 943 kn. j. (-22 165) krásna lit. pre deti (23,25 % z celkového počtu kn. j.). Najviac zastúpená je odborná a krásna lit. pre dospelých (70,91 % z celkového počtu kn. j.). V roku 2014 získali VK kúpou prírastok kn. fondu v počte 17 743 kn. j. (-420), prírastok získaný inou formou predstavoval 12 829 kn. j. (+ 2 359). V r. 2014 Galantská knižnica pokračovala v retrospektívnom spracovávaní fondu Regionálnej študovne, do

fondy jej takto pribudlo 439 kn. j. získaných inou formou. Vo VK TTSK bolo vyradených spolu 26 419 kn. j. (-10 217)

Priemerná cena 1 knižničného dokumentu získaného kúpou v r. 2014 bola 9,63 € (+0,10 €).

Celkovo bol v roku 2014 vo VK TTSK zakúpený knižn. fond v hodnote 170 980 € (-2 171,90 €).

Jedným zo zdrojov nákupu boli dotácie z dotačného programu Ministerstva kultúry SR. VK TTSK v ňom získali spolu 42 950 € (+5 350) na nákup knižničného fondu.

Na 1 obyvateľa TTSK boli v roku 2014 zakúpené nové knihy v hodnote 0,34 € (-0,82 € oproti odporúčaniam IFLA). Na 1 obyvateľa TTSK bolo v roku 2014 zakúpených 0,035 kn. j. (+0,01)

Celkový prírastok v roku 2014 (získaný kúpou, darmi, výmenou, povinným výtlačkom) prepočítaný na 1 obyvateľa TTSK bol 0,061 knižničných jednotiek (+0,005).

3. VÝPOŽIČKY

VK TTSK zrealizovali v r. 2014 spolu 1 676 491 výpožičiek knižničných dokumentov (+12 308). Po niekoľkoročnom postupnom poklese počtu výpožičiek bol teda v r. 2014 zaznamenaný ich opätovný nárast. Najvýraznejší pokles počtu výpožičiek bol zaznamenaný v okrese Trnava.

Priemerný počet výpožičiek v roku 2014 na 1 obyvateľa TTSK bol 3,32 (+0,06) výpožičiek, každý registrovaný používateľ v roku 2014 zrealizoval priemerne 32 (+1) výpožičiek.

V porovnaní výpožičiek podľa typu knižnice, zaznamenala v roku 2014 opätovne nárast výpožičiek len sieť mestských knižníc, knižnice ostatných typov zaznamenali pokles.

Absenčné výpožičky zaznamenali nárast o 25 720. Nárast bol zaznamenaný v okresoch Dunajská Streda (+12 429), Galanta (+1 125), Hlohovec (+952) a najvyšší nárast zaznamenali VK okresu Piešťany (+32 936). V počte **prezenčných výpožičiek** prišlo naopak k poklesu. VK TTSK zaznamenali spolu 441 960 prezenčných výpožičiek, mierny nárast vykázali len VK okresu Dunajská Streda (+180), Hlohovec (+3 141) a Senica (+6 775).

Z celkového počtu 1 676 491 výpožičiek bol aj v roku 2014 tradične najväčší záujem o výpožičky lit. pre dospelých. Výpožičky krásnej lit. pre dospelých predstavovali 38 % (+1,1 %), výpožičky odbornej lit. pre dospelých 23 % (+0,5 %, krásnej lit. pre deti 19 % (+0,3 %) a odbornej lit. pre deti 6 % (-0,3 %). Veľmi dôležitou súčasťou fondu VK sú aj naďalej periodiká. Počet výpožičiek periodík z celkového počtu výpožičiek predstavoval 14 % (-1,5 %) z celkového počtu výpožičiek.

4. POUŽÍVATELIA

Aj v r. 2014 pokračoval trend poklesu aktívnych používateľov, tento trend sa však každým rokom zmierňuje. Počet aktívnych používateľov dosiahol 52 386 (-759). Nárast ich počtu bol zaznamenaný vo VK okresov Galanta (+271), Hlohovec (+52) a Dunajská Streda (+66). Rovnako aj v počte používateľov do 15 rokov prišlo k poklesu (-138), ktorý bol najvýraznejší v okresoch Trnava (-277) a Skalica (-147).

VK TTSK v roku 2014 zaregistrovali 52 386 (-759) používateľov, čo je 10,39 % z celkového počtu obyvateľov TTSK (vzhľadom na pokles počtu obyvateľov rovnako ako v roku 2013).

Nárast počtu aktívnych používateľov bol zaznamenaný len v sieti regionálnych knižníc (+327) a v sieti mestských knižníc (+250). Rovnako aj počet aktívnych používateľov do 15 rokov vzrástol v sieti regionálnych (+222) a mestských knižníc (+164) a mierny nárast zaznamenali aj neprofesionalizované ObK (+16). V počte používateľov do 15 rokov bol dosiahnutý počet 17 912 (-138).

VK TTSK navštívilo spolu 654 823 fyzických návštevníkov (+18 169). Najvýraznejší nárast vykázali VK okresu Dunajská Streda (+28 624), miernejší nárast návštevnosti bol v okresoch Piešťany (+6 733) a Senica (+1 718). Z uvedeného počtu návštevníkov bolo 150 543 (+2 300) návštevníkov podujatí a 38 798 (-50 212) návštevníkov internetu pre verejnosť. Opäť sa potvrdil klesajúci záujem

používateľov o prístup na verejný internet, ktorý pravdepodobne súvisí s narastajúcou dostupnosťou pripojenia k internetu domácností. Pokles v tomto ukazovateli bol zaznamenaný vo všetkých okresoch TTSK aj vo všetkých sieťach VK TTSK.

V roku 2014 každý obyvateľ TTSK navštívil knižnicu v priemere 1,30 krát (+0,05).

5. ĎALŠIE ČINNOSTI

5.1 VZDELÁVACIE A KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ PODUJATIA

VK TTSK zrealizovali v roku 2014 spolu 2 666 (+10) vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí pre verejnosť, z toho bolo 761 hodín informačnej výchovy (+16).

Najviac podujatí bolo už tradične zorganizovaných vo VK okresu Trnava – spolu 862 (+37). V okrese Dunajská Streda prišlo k poklesu počtu podujatí o 97, mierny pokles vykázali aj verejné knižnice v okresoch Galanta (-34) a Skalica (-1). VK pripravili a zrealizovali 761 hodín informačnej výchovy (+16), z toho najvyšší počet zrealizovali rovnako ako v predchádzajúcich rokoch regionálne a mestské knižnice. Obecné knižnice (profesionalizované aj neprofesionalizované), aj vzhľadom na nízky počet prevádzkových hodín, zameriavajú svoju pozornosť najmä na organizovanie exkurzií a hodín informačnej výchovy pre miestne základné a materské školy, ich počet však dlhodobo klesá. Medzi najčastejšie organizované podujatia vo VK TTSK patria besedy so spisovateľmi a tvorcami kníh, tvorivé dielne, rôzne literárne súťaže pre deti. Podujatia sú propagované v médiách, miestnych i celoslovenských periodikách. Podrobnejšie informácie o podujatiach sú zverejnené vo výročných správach regionálnych a mestských knižníc.

V októbri 2013 začala KJF v Trnave organizovať nový typ vzdelávacieho podujatia pre seniorov – Tréningy pamäti. Za týmto účelom bola vyškolená pracovníčka knižnice, ktorá získala certifikované oprávnenie na realizáciu takéhoto typu podujatí. Záujem zo strany seniorov bol aj v roku 2014 veľký. Celkom 29 stretnutí tréningov pamäte sa uskutočnilo v mesiacoch január – máj, október – december a zúčastnilo sa na nich 236 záujemcov.

5.2 METODICKÁ ČINNOSŤ

Metodické pracoviská RKK a RK zrealizovali spolu 108 (-42) metodicko-inštruktážnych návštev v obecných a mestských knižniciach. Úlohou RKK a RK je okrem iného aj organizovanie odborného vzdelávania, v roku 2014 uskutočnili spolu 20 (-6) odborných kurzov a seminárov. V tejto oblasti regionálne knižnice aktívne spolupracujú najmä so SNK v Martine a pravidelne usporadúvajú odborné kurzy a semináre pre rôzne odborné činnosti či už v oblasti bibliografickej činnosti, využívajú KIS Virtua a KIS MaSK, MVS a MMVS a pod. KJF v Trnave každoročne usporadúva pre odborných zamestnancov knižnic celoslovenský seminár zameraný na aktuálne problémy a potreby knižníc. V roku 2014 takto usporiadala celoslovenský seminár Efektívny marketing v knižniciach.

5.3 EDIČNÁ ČINNOSŤ

Edičná činnosť VK TTSK sa orientovala na vydávanie regionálnych bibliografií, bibliografických letákov k pripravovaným podujatiam, metodických a propagačných materiálov. VK TTSK vydali v roku 2014 spolu 78 (+33) edičných titulov. Z dôvodu šetrenia finančných prostriedkov sú niektoré edičné tituly vydávané len v elektronickej forme. Edičná činnosť jednotlivých RK je uverejnená vo vyhodnotení činnosti týchto knižníc. Počet vydaných bibliografií sa dlhodobo pohybuje na približne rovnakej úrovni, je závislý na počte a významnosti rôznych výročí v danom roku ako aj na finančných možnostiach jednotlivých knižníc. V roku 2014 VK TTSK vydali spolu 53 bibliografií (-11). Počet vypracovaných rešerší závisí od požiadaviek používateľov a v tomto ukazovateli zaznamenávame dlhodobý pokles, ktorý pravdepodobne súvisí s rozvojom informačných technológií, štruktú-

rou informácií zverejňovaných na internete a v neposlednom rade aj skvalitňovaním hodín informačnej prípravy pre študentov, väčšina z nich si už dokáže rešerš vypracovať samostatne. VK TTSK vypracovali spolu 792 (-159) rešerší najviac rešerší vykázala KJF v Trnave (292) a Záhorská knižnica (280).

6. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

VK TTSK mali v roku 2014 k dispozícii spolu 378 (-35) osobných počítačov, z ktorých je 181 (-21) s pripojením na internet pre verejnosť. Najvýraznejší pokles počtu PC vykázali VK v okrese Galanta (-12) a Senica (-22), čo v okrese Galanta súvisí s ukončením projektu Verejný internet v slovenských knižniciach. V ObK v Šoporni je čitateľom k dispozícii všetkých 8 PC z uvedeného projektu, avšak bez pripojenia na internet, v ObK v Trstiach zostal návštevníkom knižnice len 1 PC s pripojením na internet. Počet vlastných www stránok zostal oproti roku 2013 na rovnakej úrovni (12). Niektoré knižnice, najmä obecné a mestské, využívajú na propagáciu knižnice www stránku mesta alebo obecného úradu, tieto však v súlade s metodickými pokynmi neboli zahrnuté do štatistiky. Vlastnú www stránku majú KJF v Trnave, 3 regionálne knižnice a niektoré mestské knižnice. Dve neprofesionalizované ObK (Chtelnica okres Piešťany a Kátlovce okres Trnava), majú internetové stránky umiestnené na portáli Webnode. Pripojenie wifi poskytuje 26 knižníc (+1).

7. ZAMESTNANCI (PREPOČÍTANÝ STAV)

Vo VK TTSK pracovalo v roku 2014 140,19 zamestnancov (-2,37). Z toho 110,44 boli zamestnanci vykonávajúci knihovnícke činnosti (+7,95). Najmä neprofesionalizované ObK využívajú na zabezpečenie činnosti knižníc pracovníkov na dohodu, ktorých v r. 2014 pracovalo vo VK TTSK 12,46 (-22,32). Pomerne vysoký každoročný rozdiel v tomto údaji súvisí pravdepodobne s nesprávnym vyplnením údajov v ročnom výkaze, a to i napriek pomerne jednoznačnému vysvetleniu v metodických pokynoch. Počet zamestnancov s VŠ (odborné knihovnícke a iné) vzdelaním sa zvýšil na 26,89 (+5,92).

8. HOSPODÁRENIE

Za rok 2014 vykázali VK TTSK v oblasti hospodárenia pozitívnejšie výsledky ako tomu bolo v roku 2013. Výdavky na hlavnú činnosť dosiahli hodnotu 2 451 852 € (+ 235 517 €). Mierny pokles vykázali len VK v okrese Galanta (-729). Dôvodom tohto nárastu je pravdepodobne skutočnosť, že metodické usmernenie pre spracovanie výkazu KULT 10-01 vyžaduje do výdavkov na hlavnú činnosť zahrnúť aj prevádzkové náklady malých ObK, ktoré tento pokyn v predchádzajúcich rokoch nerešpektovali. Z celkových výdavkov na hlavnú činnosť tvorili mzdové náklady sumu 1 19 812 € (+71 123 €). **Priemerná mzda pracovníkov VK TTSK po viacročnom poklese vzrástla na 713,21 € (+53,44 €).** Odmena pre pracovníkov na dohodu dosiahla hodnotu 71 877 € (+2 774 €). **Priemerná odmena na jedného pracovníka na dohodu predstavovala 480 €.**

Na nákup knižničných fondov bolo vynaložených 175 250 € (+2 098). **Na 1 obyvateľa TTSK boli v roku 2014 zakúpené nové knihy v hodnote 0,35 € (+0,01 €).** **Na 1 obyvateľa TTSK bolo v roku 2014 zakúpených 0,035 knižničných jednotiek (-0,001 kn.j.).** Verejné knižnice získali spolu tržby v celkovej sume 111 618 € (-362 €), z toho na poplatkoch za knižničné služby získali 89 963 €, čo je v porovnaní s rokom 2013 menej o 4 965 €. Mimorozpočtové zdroje (iné výnosy, dary, granty) predstavovali sumu 123 965 € (+30 068 €). Z uvedenej sumy bolo z Dotačného systému MK SR 91 937 €.

Podľa Ročných výkazov o knižnici (MK SR) 10-01 za rok 2014 spracovala Ivana Gálusová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Pozn.: Údaje v zátvorkách vyjadrujú rozdiel v porovnaní s rokom 2013

VZDELÁVANIE KNIHOVNÍKOV

ODBORNÝ SEMINÁR „ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI Z POHĽADU DETSKÉHO KNIHOVNÍKA“

Celoslovenský praktický seminár sa uskutočnil 27. mája 2015 v čítarni KJF v Trnave v spolupráci s Krajskou pobočkou Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v Trnave. Finančne bol podporený dotáciou Ministerstva kultúry SR v rámci Dotačného programu MK SR. Ako už zo samotného názvu vyplýva, seminár bol obsahovo zameraný na problematiku rozvoja čitateľskej gramotnosti. Organizačne bol orientovaný na prezentáciu metód práce s deťmi a praktické skúsenosti a zručnosti.

Mgr. Veronika Chorvatovičová pri práci s deťmi v rámci hodiny informačnej prípravy

Prítomných privítala Mgr. L. Koleková, riaditeľka KJF v Trnave. Samotný seminár začal prednáškami PhDr. E. Hrdinákovej, ktorá účastníkov seminára uviedla do problematiky a oboznámila ich s vybranými metódami práce. Nasledovala hodina informačnej prípravy (HIP), ktorú organizačne zabezpečilo oddelenie pre deti KJF v Trnave a viedla ju Mgr. V. Chorvatovičová. Išlo o praktickú ukážku práce so žiakmi 1. ročníka ZŠ. Nasledovala analýza HIP v réžii PhDr. Hrdinákovej. V rámci analýzy sa vytvoril

priestor aj pre diskusiu, v ktorej niektorí účastníci seminára porozprávali o svojich skúsenostiach.

Nasledovala obedňajšia prestávka, pre účastníkov seminára bolo pripravené občerstvenie. V poobedňajšom programe Mgr. Iveta Hurná predstavila prácu Knižnice pre mládež mesta Košice, ktorá je špeciálne zameraná na prácu s deťmi a mládežou. Ako posledný vystúpil Tibor Hujdič, ktorý je známy aj ako zaniatený propagátor kvalitnej literatúry pre deti a mládež. Okrem zaujímavých námetov na aktivity s deťmi priblížil účastníkom seminára aj menej známe spôsoby na prilákanie detí do knižnice, aktivizáciu detskej zvedavosti a udržanie pozornosti detí. V rámci diskusie účastníci okrem otázok prítomným lektorom vyjadrili aj svoju spokojnosť s obsahom a priebehom seminára. Zo seminára bude zostavený zborník príspevkov.

PhDr. E. Hrdináková analyzuje HIP

Text: Ivana Gálusová, KJF v Trnave

Foto: archív KJF v Trnave

SEMINÁR PARTNERSKÝCH KNIŽNÍC NR SR

V dňoch 14.-16. apríla 2015 sa uskutočnil v Účelovom zariadení Národnej rady SR v Častej – Papierničke za účasti expertov z Poľska, Maďarska, Česka a USA medzinárodný seminár Partnerské knižnice Národnej rady SR, ktorý organizuje Parlamentná knižnica – Parlamentný inštitút. Cieľom projektu je zvýšiť a skvalitniť informovanosť o Národnej rade SR a o jej práci medzi odbornou a laickou verejnosťou prostredníctvom siete slovenských knižníc v regiónoch Slovenska. Projekt, ktorého sa zúčastňuje Galantská knižnica a 30 ďalších knižníc, vznikol v roku 2002 na základe skúseností a poznatkov škótskeho parlamentu. Súčasťou seminára je zasadnutie redakčných rád Portálu digitálnych knižníc krajín V4 a Česko-slovenskej digitálnej parlamentnej knižnice. Výsledkom rokovania uvedených redakčných rád sú kroky k ďalšiemu zlepšeniu informovanosti verejnosti o práci parlamentov Poľska, Česka, Maďarska a Slovenska.

Podujatie otvorila a úvodný príhovor predniesla podpredsedníčka Národnej rady SR Erika Jurinová. Počas seminára odznelo viacero zahraničných príspevkov. Eleonora Valentine z USA predstavila angažovanie občanov v parlamente a porovnanie informačných služieb a knižničných sietí. Zamerala sa na oblasti, v ktorých dlhšie pôsobila. Išlo o Ukrajinu, Arménsko, Pakistan, Bangladéš, Jemen. Mgr. Václav Sklenář vystúpil s príspevkom „Open data Poslaneckej snemovny ČR“ a jeho kolega Ing. Pavel Smolek informoval o systéme REKOS, ktorý zaisťuje evidenciu žiadostí o udelenie obecných symbolov a zároveň zhromažďuje informácie o obecných symboloch Českej republiky. Ide o register komunálnych symbolov v ČR – <http://rekos.psp.cz/>

Zaujímavé informácie priniesli prednášajúci z Maďarska. PhDr. Ida Kelemen informovala o Knižnici maďarského parlamentu a postavení Právnickej knižnice v maďarskom parlamente. PhDr. Szilárd Markója predstavil projekt HUNGARICANA, na ktorom spolupracuje 48 archívov, 20 múzeí a 8 knižníc. Na stránke www.hungaricana.hu je prístupných 12 databáz (historické mapy, pohľadnice, urbár z roku 1767 a iné), kde je možné vyhľadávať v digitalizovaných dokumentoch.

Z domácich prednášateľov RNDr. Stanislav Dzurjanin predstavil nové informačné možnosti web portálu NR SR. Na stránke <http://www.nrsr.sk/emeeting/#/emeeting> je možné sledovať priamy prenos z rokovania NR SR. O nových mobilných technológiách v NR SR informoval Ing. Matej Weisz. Ing. Jozef Hanus, CSc. predstavil aktuálne trendy technických aspektov ochrany kultúrneho dedičstva. Pre účastníkov seminára v spolupráci s pracovníkmi Kancelárie NR SR bolo pripravené simulované zasadnutie výboru NR SR. Posledný deň rokovania riaditeľ Parlamentného inštitútu JUDr. Ľubomír Fajták informoval o úlohách NR SR a Kancelárie NR SR v období pred parlamentnými voľbami, ktoré by sa mali uskutočniť 5. 3. 2016. Mgr. Jana Kubíková predstavila členstvo Parlamentného archívu NR SR v ICA (International council on archives) a PhDr. Elvíra Kováčiková účastníkov oboznámila s akvizičnou politikou Právnickej študovne.

Text: Agáta Katonová, Galantská knižnica v Galante

OCENENIE KNIHOVNÍKOV PAMÄTNOU MEDAILOU PREDSEDU TTSK

14. 5. 2015 dopoludnia sa v trnavskom Divadle Jána Palárika udeľovali ocenenia pre kultúrnych pracovníkov Trnavského samosprávneho kraja pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí. Z rúk predsedu TTSK Tibora Mikuša si prevzali pamätnú medailu aj naše milé kolegyne PhDr. Janka Ághová, Benjamína Jakubáčová a Terézia Pöstenyiová.

Zľava Mgr. Lívia Koleková, PhDr. Emília Díteová a ocenené knihovničky Benjamína Jakubáčová a PhDr. Janka Ághová

PhDr. Janka Ághová slávi v roku 2015 významné životné jubileum. Napriek tomu, že si užíva svoj zaslúžený dôchodok, neustále sa zaujíma o činnosť Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave, o jej problémy i úspechy. Profesionálnemu pôsobeniu v tejto knižnici zasvätila takmer celý svoj profesionálny život. Do funkcie riaditeľky nastúpila v roku 1972 a na tomto poste si plnila svedomito úlohy až do svojho odchodu do dôchodku v roku 2001. Pod jej vedením sa knižnica zaradila medzi najlepšie na Slovensku. Svojimi odbornými, manažérskymi a ľudskými kvalitami dokázala uviesť do praxe knižnice komplex odborných činností, častokrát išlo o nevyskúšané procesy. Počas svojho pôsobenia si PhDr. Janka Ághová získala prirodzenú autoritu v širokej odbornej verejnosti na Slovensku. Aktívne pracovala v predstavenstve Spolku slovenských knihovníkov, Slovenskej asociácie knižníc a v odborných a pracovných komisiách pre riešenie problémov na celoštátnej úrovni. Od roku 1990 až do roku 2000 zastávala funkciu predsedníčky Odborového zväzu pracovníkov knižníc na Slovensku. Svojou prednáškovou a publikačnou činnosťou sa podieľala na vzdelávaní pracovníkov v slovenských knižniciach, vytvorila bohaté dedičstvo, na ktoré nadväzuje aj súčasné smerovanie tejto inštitúcie

Pani **Benjamína Jakubáčová** nastúpila do Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave 1. augusta 1975. Okrem životného jubilea (60 rokov) slávi v roku 2015 aj pracovné jubileum, 40 rokov svojho nástupu do pracovného pomeru v knižnici. Celý svoj profesijný život strávila v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave, kam nastúpila po absolvovaní nadstavbového štúdia na strednej knihovnickej škole. V každom svojom pracovnom zaradení sa prejavila ako maximálne spoľahlivá, precízna a mimoriadne kreatívna. Je hlavným ťažňom a pilierom knižnice, ktorá je aj jej pričinením kvalitnou a rešpektovanou inštitúciou. Je autorkou a spoluautorkou mnohých odborných článkov a publikácií. V súčasnosti sa venu-

je najmä knižničným podujatiam pre širokú verejnosť, ktoré sú pod jej organizačným vedením známe svojou kvalitou a obľúbenosťou vo verejnosti.

Počas svojej kariéry v knižnici sa pani Jakubáčová postupne venovala viacerým oblastiam knižničnej činnosti. Niekoľko rokov bola metodičkou pre knižnice sústavy knižníc v okrese, potom niekoľko rokov viedla oddelenie literatúry pre deti a mládež. Funkčne začala ako odborná pracovníčka, neskôr bola vedúcou rôznych útvarov knižnice a v roku 2008 poverenou riaditeľkou knižnice.

V súčasnosti je už jedenásty rok vedúcou útvaru výpožičných služieb a zároveň je aj zástupkyňou riaditeľky knižnice.

Aktívna je aj v celoslovenských knihovníckych združeniach. Je dlhoročnou členkou redakčnej rady Bulletinu Slovenskej asociácie knižníc a dlhoročnou členkou výboru Spolku slovenských knihovníkov a knižníc a taktiež dlhoročnou členkou Národnej komisie pre služby pri SNK.

V knižnici vydrží dlhé roky pracovať iba človek milujúci literatúru a ľudí, je zodpovedný, trpezlivý, precízny, komunikatívny, obetavý. K takým určite patrí pani **Terézia Pöstényiová**, ktorá vo verejnom knihovníctve pracuje viac ako 34 rokov. Je absolventkou Knihovníckeho nadstavbového štúdia v Martine a prácu knihovníčky začínala v Okresnej knižnici v Prievidzi. V Záhorskej knižnici v Senici pracuje od roku 1982, najskôr v oddelení katalogizácie, potom zabezpečovala knižnično-výpožičné služby v pobočke v Kunove a od roku 1994 pracuje v detskom oddelení. Takmer celý svoj profesný život venovala deťom a detskému knihovníctvu. Jej prácu oceňujú nielen spokojní čitatelia, ale najmä pedagógovia a vedenie knižnice. Na poste vedúcej oddelenia pre deti je veľmi pozitívne vnímaná už niekoľkými generáciami detskej čitateľskej verejnosti. A to nielen ako dobrá pani knihovníčka, ktorá im vie v mnohom poradiť, vie sa s nimi pohovárať, ale to najdôležitejšie – vie si ich vypočuť. Poznajú ju ako organizátorku desiatok literárnych besied a stretnutí s mnohými slovenskými autormi píšucich pre deti a mládež, ako iniciátorku mnohých súťaží a zábavno-vzdelávacích podujatí, tvorivých dielní a workshopov. Jej zásluhou detské oddelenie denno-denne žije štebotom detí od najtľejšieho veku až po takmer dospelých vzdelancov. Často oddelenie navštevujú i kolektívy handicapovaných detí zo Spojenej školy v Senici, či Ústavu sociálnych služieb z Rohova. Vždy ich očakáva zaujímavý program a zábavné vzdelávanie. Práca v tomto oddelení si vyžaduje dobré komunikačné, pedagogické i herecké a rozprávačské schopnosti, výbornú znalosť knižničného fondu, informačný prehľad o detskej literatúre. Pani Pöstényiová tieto požiadavky bohato splňa.

Všetkým trom dámam srdečne blahoželáme!

*-KJF v Trnave-
-Záhorská knižnica v Senici-*

Pozvánka na exkurziu

KJF v Trnave a Krajská pobočka SSKK v Trnave pozýva všetkých pracovníkov knižníc, ich rodinných príslušníkov a priateľov na

KNIHOVNÍCKY DEŇ DO RUŽOMBERKA,

ktorý sa uskutoční v stredu 9. septembra 2015

Program:

**návšteva UK Katolíckej univerzity v Ružomberku
návšteva Strečna so sprievodcom**

Odchod z Trnavy autobusom o 7.00 hod.

Miesto nástupu: pred železničnou stanicou

Poplatok: členovia SSKK 3,00 €, nečlenovia 5,00 €

Prihlásiť sa môžete u p. B. Jakubáčovej do 15. augusta 2015 na
bjakubacova@kniznicatrnava.sk

V zbierke zákonov vyšiel nový

Zákon NR SR č. 126/2015 o knižniciach

**Týmto zákonom sa mení a dopĺňa aj zákon o múzeách
a galériách.**

Zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2015

STRATÉGIA ROZVOJA SLOVENSKEHO KNIHOVNÍCTVA NA ROKY 2015 - 2020

Vláda SR schválila návrh Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015-2020. Návrh pripravila Ústredná knižničná rada v úzkej spolupráci so Sekciou kultúrneho dedičstva MK SR. Pre naplnenie strategickej vízie sú prioritné tri strategické oblasti:

Strategická oblasť 1: Formovanie informačných potrieb, podpora informačnej gramotnosti, riadenie a rozvoj ľudských zdrojov pre trvalú udržateľnosť a rozvoj činnosti knižníc. Hlavné priority:

1.1 Podpora budovania knižníc tak, aby mohli v zmysle Koncepcie celoživotného vzdelávania v SR primerane plniť úlohy centier vzdelávania s dôrazom na informačnú gramotnosť.

- 1.2 Budovanie knižníc ako komunitných, multikultúrnych a informačných centier a miest neformálneho celoživotného vzdelávania
- 1.3 Podpora a propagácia čítania, rozvoja čitateľskej gramotnosti, aktivít na odstránenie druhotnej negramotnosti
- 1.4 Podpora vzdelávania vybraných cieľových skupín (rómskych komunit, dlhodobo nezamestnaných občanov, žien na materskej a rodičovskej dovolenke, občanov so zdravotným postihnutím, imigrantov, občanov v postproduktívnom veku a občanov s nízkym stupňom vzdelania alebo nízkym sociálnym statusom) najmä prostredníctvom knižníc. Podpora dostupnosti knižnično-informačných služieb pre znevýhodnené skupiny občanov
- 1.5 Vytvorenie a podpora systému celoživotného vzdelávania informačných profesionálov a knihovníkov, skvalitnenie systému riadenia ľudských zdrojov

Strategická oblasť 2: Budovanie, trvalé uchovanie, rozvoj a ochrana knižnično-informačných fondov. Hlavné priority:

- 2.1 Budovanie knižnično-informačných fondov a poskytovanie informácií v súlade s potrebami občanov a celospoločenskými záujmami
- 2.2 Digitalizácia, dlhodobá archivácia a sprístupňovanie digitálnych dát a poznatkov kultúrneho a vedeckého dedičstva
- 2.3 Odborná ochrana knižnično-informačných fondov a zlepšenie ochrany a bezpečnosti budov a priestorov, v ktorých je uložený, uchovávaný a sprístupňovaný knižničný fond. Fyzická ochrana a trvalé uchovávanie historických knižničných fondov

Strategická oblasť 3: Optimalizácia a rozvoj knižnično-informačných služieb a metód správy informácií a znalostí. Hlavné priority:

- 3.1 Podpora rozširovania ponuky knižnično-informačných služieb knižníc od klasických až po služby využívajúce najnovšie informačné a komunikačné technológie
- 3.2 Implementácia nástrojov na virtuálne sprístupňovanie knižničných fondov a poskytovanie personalizovaných služieb a podpora virtuálnej komunikácie knižníc s používateľmi
- 3.3 Vytvorenie legislatívnych a metodických podmienok pre poskytovanie kvalitných a efektívnych knižnično-informačných služieb
- 3.4 Rozšírenie, skvalitnenie a optimalizácia stavebno-technických kapacít na poskytovanie knižnično-informačných služieb a sprístupňovanie knižničných fondov

Hlavným gestorom, garantom a koordinátorom napĺňania všetkých strategických oblastí, priorít a opatrení stratégie je Ministerstvo kultúry SR.

Úplné znenie Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva nájdete na webových stránkach Ministerstva kultúry SR.

Zdroj: Strategické materiály Ministerstva kultúry SR

<http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-169279?prefixFile=m>

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC V KNIŽNICIACH TTSK

Slávnostné celoslovenské otvorenie sa uskutočnilo 23. marca 2015 o 13.00 hod. v Trnave. Divadlo Jána Palárika v Trnave privítalo viac ako stovku knihovníkov z celého Slovenska,

Zástupcovia ocenenej Krajskej knižnice E. Štúra vo Zvolene

sympatizantov a partnerov knižnic a významných hostí. Svoje príhovory, ktoré zvyrazňovali význam knižnic v súčasnom živote spoločnosti, predniesli Mgr. Jozef Behúl za Trnavský samosprávny kraj, ktorého predseda prevzal nad podujatím záštitu, za mesto Trnava vedúci kancelár primátora mesta Trnava Ing. Pavol Tomašovič. Svoju podporu vyjadrila za Ministerstvo kultúry SR Mgr. Monika Lopušánová. Viac o cieľoch a podujatiach knižnic v rámci TSK 2015 po-

rozprávali Mgr. Andrea Doktorová, podpredsedníčka Slovenskej asociácie knižnic a Ing. Silvia Stasselová, predsedníčka Spolku slovenských knihovníkov a knižnic. Súčasťou slávnosti bolo aj oceňovanie knižnic za významný počin v roku 2014 cenou SAKAČIK. Tento rok ho právom získala Krajská knižnica Ľudovíta Štúra vo Zvolene za projekt Štúrovo pero. Po slávnostnej časti, v ktorej vystúpil aj spevácky zbor UNITY z UCM v Trnave, sa uskutočnila krátka tlačová konferencia, v ktorej sa novinári dozvedeli viac o jednotlivých aktivitách a podujatiach. Slávnostné otvorenie Týždňa slovenských knižnic ukončilo divadelné predstavenie Trnavská skupina lebo Viseli sme za nohu z kolotoča v naštudovaní umeleckého kolektívu Divadla Jána Palárika v Trnave. Počas otvorenia TSK 2015 KJF v Trnave vyhlásila dve literárne súťaže vo vlastnej tvorbe:

LITERÁRNY SALÓN TRNAVA 2015

4. ročník celoslovenskej literárnej súťaže vo vlastnej tvorbe pre začínajúcich autorov zo Slovenska i Slovákov žijúcich v zahraničí. Jedna z cien bude udelená za stvárnenie témy k Roku Ľudovíta Štúra.

Odborná porota: Alexander Halvonik, Radoslav Matejov a Zlata Matláková.

Podujatie pod záštitou predsedu Trnavského samosprávneho kraja

Uzávierka: 31. august 2015

SLOVENSKO OČAMI DETÍ

Súťaž vo vlastnej literárnej tvorbe detí do 15 rokov na tému Rok Ľudovíta Štúra. Víťazné práce budú uverejnené v knižničnom časopise Čaruška. Autori víťazných prác budú odmenení knižnými a vecnými cenami.

Uzávierka: 31. október 2015

V rámci Trnavského samosprávneho kraja sa do Týždňa slovenských knižnic zapojilo spolu 43 verejných knižnic, ktoré zorganizovali celkovo 328 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 11 785 návštevníkov. Program bol aj v tomto roku pestrý, najviac pozornosti bolo

venovanej deťom, pre ktoré pracovníci knižníc pripravili spolu 79 exkurzií, 75 hodín informačnej výchovy a 50 besied. Nezabudlo sa ani na seniorov, pre ktorých KJF v Trnave pripravila hodiny informačnej gramotnosti pre seniorov a tréningy pamäti. Oddelenie pre nevidiacich zorganizovalo Kino pre nevidiacich a slabozrakých. 11 knižníc umožnilo čitateľom vrátiť knihy po uplynutí výpožičnej doby s odpustením pokuty. V tomto roku sa takto vrátilo 1 580 kníh. 16 knižníc umožnilo svojim čitateľom zápis zdarma, tieto knižnice spolu zaregistrovali 736 čitateľov bez poplatku. Do medzinárodného podujatia Noc s Andersenom (15. ročník) sa v tomto roku zapojilo v rámci TTSK spolu 11 verejných knižníc, ktoré privítali spolu 426 hostí, z toho 327 detí.

KJF v Trnave a Záhorská knižnica v Senici sa okrem toho zapojili aj do celoslovenskej aktivity **Knižničná hliadka**. Pracovníci knižníc vyšli do ulíc a oslovovali ľudí, ktorí na verejnosti čítali. Knižničnej hliadke v Trnave sa podarilo počas 6 hodín nájsť 10 čitateľov, ktorí čítali knihy a 20 osôb, ktoré boli zahľbené do čítania časopisu alebo novín. Títo náhodní čitatelia boli obdarovaní kupónmi na zľavu pri nákupe kníh z Martinusu, nálepkami a poukazmi na bezplatné ročné členské do knižnice. Knižničnej hliadke v Senici sa podarilo nájsť 8 ľudí čítajúcich knihu, ktorí získali menšiu pozornosť a propagačné materiály.

Z veľkého množstva zaujímavých podujatí Vám na nasledujúcich stránkach ponúkame stručný prehľad niektorých z nich:

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave pripravila v rámci TSK spolu 31 podujatí, s počtom účastníkov 973. Spomedzi najzaujímavejších podujatí môžeme spomenúť napr. besedu

Hostia na stretnutí pod názvom „Naše rodné obce“

s M. Regitkom pod názvom Srdcom maľované. Okrem rozprávania vzniklo počas stretnutia aj niekoľko ilustrácií, ktoré p. Regitko vytvoril priamo pred zrakmi účastníkov. Pod názvom Naše rodné obce sa uskutočnilo veľmi príjemné stretnutie tvorcov monografií obcí nášho kraja: Smolenice, Voderady, Biely Kostol, Suchá nad Parnou a Križovany nad Dudváhom. Ako hostí sme privítali Daniela Kollára, Katarínu Slobodovú Novákovú, Ladislava Hannikera, Danielu Balážovú a ďalších. Pre žiakov a študentov, ale aj pre širokú verejnosť pripravilo hudobné oddelenie hudobno-slovné pásmo k 55. výročiu vzniku hudobnej skupiny Beatles. Rozprávanie knihovníčky Anny Benákovovej bolo doplnené hudbou, a tak si mohli účastníci vypočuť legendárne hity, ako Yesterday, Žltá ponorka, Hej Jude, Please, please, Help a mnohé ďalšie.

Text: Benjamína Jakubáčová, KJF v Trnave

Foto: archív KJF v Trnave

V Obecnej knižnici v Jaslovských Bohuniciach sa každoročne v marci a v rámci TSK vystriedajú všetky deti materskej a základnej školy v obci. V priestoroch knižnice sú pre nich pripravené besedy a hodiny informačnej prípravy, ktoré majú veľmi priaznivý ohlas tak u detí ako aj u pedagógov. V tomto roku bol témou atrament – história jeho výroby

a zaujímavosti. Deti sa dozvedeli napr. aj o dokumentačnom atramente a mohli si ním vyskúšať písanie brkom – perím, aj pierkami, ktoré sa zasúvali do rúčiek. Pri deťoch prvého stupňa ZŠ využívame formu zážitkovej besedy.

Text: Božena Hideghétiová, ObK Jaslovské Bohunice

Obecná knižnica Špačince zorganizovala besedu so spisovateľmi Mariánom Miklášom Urbanom a Titusom Holičom. Beseda bola spojená aj s krstom druhého CD manželov Dorotkocov s harmonikárom Rudolfom Mišekom. Na podujatie prišlo 45 účastníkov. Ako hosť a zároveň aj krstný otec spomínaného CD bol starosta obce - Mgr. Július Zemko. Deti z miestnej ZŠ boli pozvané na exkurziu do knižnice, 30 z nich sa hneď prihlásilo za používateľov knižnice.

Text: Alica Paučeková, ObK Špačince

Obecná knižnica Veľké Úľany v rámci TSK zorganizovala tri exkurzie detí z MŠ a ZŠ, boli to deti z najstaršej vekovej skupiny obidvoch materských škôl, ako aj prváčikovia a druháčikovia zo ZŠ. Predstavili sme im našu knižnicu a prečítali sme aj rozprávky. K prečítaným rozprávkam deti nakreslili ilustrácie, z ktorých bola inštalovaná výstava. V spolupráci so ZO Csemadok a Klubom dôchodcov vo Veľkých Úľanoch bola zorganizovaná beseda so spisovateľom Tiborom Szomolaiom. Nakoľko priestory v knižnici sú obmedzené, stretnutie sa uskutočnilo v Klube dôchodcov. Okrem toho bola pripravená aj výstava detských kníh, ktorú videli všetci návštevníci, ktorí prišli do knižnice počas Týždňa slovenských knižníc.

Text a foto: Alžbeta Práгийová, ObK vo Veľkých Úľanoch

Autogramiáda s Tiborom Szomolaiom

Mestská knižnica mesta Piešťany pripravila okrem 13 hodín informačnej prípravy pre žiakov miestnych ZŠ aj 4 besedy a 7 ďalších podujatí, na ktorých sa stretlo spolu 667 účastníkov. Úspešné bolo napr. autorské čítanie z rozprávkovej knihy v podaní spisovateľky Ady Žigovej pod názvom O snehuliakovi s horúcim srdcom; beseda so spisovateľom Jaroslavom Rezníkom a ilustrátorom Petrom Cpinom Janko Hraško – ako to naozaj bolo; Popoludnie s Evitou, na ktorom sa návštevníci mohli stretnúť s obľúbenými autorkami kníh Evou Urbaníkovou, Tatianou Brezinskou Čuperkovou a Monikou Macháčkovou.

Prevzaté z vyhodnotenia TSK 2015

Mestskú knižnicu v Hlohovci navštívilo počas TSK 756 návštevníkov. Pracovníčky knižnice pripravili 14 podujatí, medzi najzaujímavejšie patrili napr. hodiny literárnej výchovy venované Pavlovi Dobšinskému, stretnutie so spisovateľkou Martou Fartelovou pod názvom Vo víre života; beseda so spisovateľkou Andreou Gregušovou pre deti základných škôl pod názvom Ervínove orechoviny. Inštalované boli 4 výstavy kníh.

Text: Mgr. Helena Pekarovičová, MsK v Hlohovci

V Mestskej knižnici v Skalici bolo zorganizovaných spolu 13 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 443 účastníkov. Uskutočnili sa dni otvorených dverí so zápisom nových čitateľov zdarma, oceňovali sa najlepší čitatelia, inštalovaná bola výstava Obľúbený hrdina mojej naj knihy. Pri organizovaní podujatí knižnica spolupracovala aj s Centrom voľného času v Skalici a so Súkromnou základnou školou.

Text: prevzaté z vyhodnotenia TSK 2015

Galantská knižnica v Galante: Beseda so spisovateľom Romanom Bratom sa uskutočnila na ZŠ SNP Galanta. Žiakom porozprával o práci spisovateľa, o písaní kníh, svojich začiatkoch a besedu spestril i príbehmi, ktoré opisuje vo svojich knižkách. Deti boli na besedu pripravené a kládli spisovateľovi zaujímavé otázky. V dňoch 23. a 25. marca 2015 sa konali tri Poetické pásma pri príležitosti 200. výročia narodenia Ludovíta Štúra. Podujatí sa zúčastnili žiaci 3 základných škôl 7., 8. a 9. ročníkov. Poetické pásma viedla herečka Divadla J. Palárika v Trnave Barbora Bazsová, ktorá pre žiakov pripravila prierez dejinami a vývojom slovenského jazyka. Prednášky dopĺňala recitáciou básní v pôvodnom znení (staroslovičine) a s úryvkami básní a názorov jazykovedcov z archívu Slovenského rozhlasu. Okrem toho sme v priebehu marca usporiadali burzu kníh, literárny kvíz o L. Štúrovi, tvorivé dielne pre detských návštevníkov knižnice. Na podujatí Čaro slova, ktorú organizovalo Galantské osvetové stredisko, sme nainštalovali malú výstavu kníh o Štúrovi a štúrovskej generácii.

Text: Angelika Biróová, Galantská knižnica

V rámci TSK 2015 **Záhorská knižnica v Senici** uskutočnila zaujímavé podujatie – stretnutie s dvomi ženskými autorkami pod názvom **Čaj o šieste**. Nezvyčajné na podujatí bolo komorné prostredie miestnej čajovne s názvom Avalonross, ktoré sme si vyskúšali prvýkrát. Prijemný komorný večer so šálkou čaju sme strávili so spisovateľkami Z. Mahajovou a K. Mišovičovou. Zdenka Mahajová žije a tvorí na Myjave, pričom dosiahla úspech už debutovým románom *Zatmenie* (2009). V roku 2011 jej vyšla básnická zbierka

Otázniky a momentálne pracuje na novom titule. Pani Mahajová je hrdou Rómkou, ktorá by rada motivovala mladých Rómov, ale tiež celú našu spoločnosť, aby dokázala prijať myšlienku integrácie menšín ako výzvu. Kristína Mišovičová pôsobí takisto v našom regióne – v Sekuliach – v priebehu niekoľkých rokov vydala päť románov. Najnovší román *Čakanka* vlni v ankete o Knihu Záhoria 2013 obsadil 7. miesto. Zaujímavosťou je, že pani Mišovičová pracuje aj ako knihovníčka v znovuo tvorenej zrekonštruovanej obecnej kniž-

nici v Moravskom Svätom Jáne. Stretnutie so spisovateľkami, žijúcimi na Záhorí, spevom spestrila Mária Závodská, ktorá svojím repertoárom vhodne dopĺňala besedu so spisovateľkami.

TEXT: Júlia Kubiková, Záhorská knižnica v Senici

Foto: Milan Soukup

V Obcej knižnici v Abraháme sa konala exkurzia žiakov 8. a 9. ročníka, kde im bola daná informácia o dôležitosti knižníc a stretávaní sa s knihou ako takou, ktorú možno vidieť, ohmatať, prezrieť a vybrať si z nej to, čo naše duchovno potrebuje. Zároveň účastníci exkurzie boli informovaní o 195. výročí narodenia národného buditeľa Andreja Sládkoviča Braxatorisa. Informácia bola založená na jeho začiatkovej tvorbe, ktorú písal po česky, potom niektoré básne preložil do slovenčiny.

Text: Ludmila Horváthová, ObK v Abraháme

V priestoroch **Mestskej knižnice v Seredi** sa konalo literárne dopoludnie so spisovateľom a cestovateľom Otom Malým, ktorého sa zúčastnilo 60 žiakov z Obchodnej akadémie v Seredi. V priebehu Týždňa slovenských knižníc sa uskutočnili 4 exkurzie so žiakmi základných a materských škôl zo Serede a Dolnej Stredy. Pripravili sme malé výstavy k výročiam narodenia jednotlivých spisovateľov, v detskom oddelení k Noci s Andersenom a výstavy nových kníh.

Text: Mgr. Yveta Kayserová, MsK v Seredi

Obecná knižnica Radošovice (okres Skalica) uskutočnila pre deti základných škôl 12 hodín informačnej prípravy. Veľký úspech malo dramatizované čítanie s pánom Mrkvičkou (Tiborom Hujdičom). S pánom Mrkvičkom sa uskutočnili 3 hodiny dramatizovaného čítania, na ktoré boli pozvané deti z miestnych materských a základných škôl.

Text: Prevzaté z vyhodnotenia TSK 2015

V rámci TSK **Obecná knižnica v Trsticiach** usporiadala bezplatný zápis čitateľov a príjemné posedenie s knihami pre žiakov 2. ročníka ZŠ a materských škôl. Oboznámili sme ich s novými knihami a s činnosťou knižnice. Detičky sa tešili z pekných kníh a smelšie aj zarecitovali básničku. Pre väčšie deti sme pripravili kvízové otázky, na ktoré šikovne odpovedali. Potom sme spoločne prečítali Ezopovu rozprávku o Líške a myške. Tým, ktorí nevrátili knihy v stanovenej výpožičnej lehote, sme odpustili sankčné poplatky. Výtvarné práce našich čitateľov boli vystavené v priestoroch na prízemí kultúrneho domu.

Z NAŠICH KNIŽNÍC

Text: Rozália Juhosová, ObK v Trsticiach

Piešťanská knižnica oslávila 90 rokov

Deň v knižnici – tak znie názov programu, ktorý si pre svojich návštevníkov pripravila Mestská knižnica mesta Piešťany pri príležitosti nádherného 90. výročia svojho vzniku. A ten bol naozaj pestrý – jeho súčasťou bolo otvorenie interaktívnej výstavy Krajina Ilustrandia, ktorej autorkou je mladá úspešná výtvarníčka Martina Matlovičová, držiteľka mnohých významných cien a tvorkyňa ceny Zázračný oriešok 2010. Vernisáž spestrili svojou prítomnosťou známi Trpaslíci z televízie, ktorí v režii Jána Uličianskeho rozospievali a roztancovali nielen deti, ale i dospelých. Ďalším bodom programu bol krst Múdrej ponorky - zábavno-náučnej inštalácie situovanej v priestoroch detského oddelenia. Všetci naši malí návštevníci tak majú možnosť stráviť ničím nerušené, príjemné chvíle v tejto

oáze pokoja či už pri čítaní knihy alebo pri spoločenských hrách. Autorom projektu je významný slovenský dizajnér, laureát Krištáľového krídla a piešťanský rodák, Michal Staško. O veselý interiér sa postarala výtvarníčka Mária Nerádová, držiteľka ceny Najkrajšie knihy Slovenska 2010. Popoludnie opäť patrilo Trpaslíkom.

Piešťanská knižnica tak 15. mája oslávila svoju deväťdesiatku naozaj veselo – okrem detí jej prišli zablahoželať aj priatelia a známe osobnosti, s ktorými je v kontakte už dlhé roky a nechýbali ani tí, vďaka ktorým našli rodičia so svojimi ratolesťami to pravé miesto na oddych.

Text: PaedDr. Matúš Nižňanský, Metská knižnica mesta Piešťany

Mladé talenty z Hlohovca

25. februára 2015 sa uskutočnil v hlohovskej knižnici seminár pod názvom Píšem, písesh, píšeme. Jeho cieľom bola podpora mladých talentov v oblasti písaného slova. Skôr, ako nastal deň seminára, autori odovzdali svoje práce na ohodnotenie odborníkom. Poéziu hodnotila PaedDr. Jana Štefánia Kuzmová, PhD, prózu PhDr. Marián Kamenčík, PhD.

Títo skvelí odborníci viedli aj tvorivý seminár, na ktorom písal a hral sa každý zo zúčastnených. Aj zástupcovia médií. Pravdaže, bola to hra so slovom a fantáziou. Svoje verše predstavili tri autorky - **Soňa Vyskočová, Kristína Nemcová a Lívia Doležalová**. Okrem približne rovnakého veku (maturantky) ich spája vzťah k slovu cez symbol, metaforu ako obraz i odraz vlastného kontrastného videnia a prežívania skutočnosti cez poéziu. Maturantkou je aj jediná autorka prózy **Kristína Váryová**. Na seminári prezentova-

vala rozsiahlu kapitolu svojho veľmi čítavého prozaického textu.

Seminár ukázal jednu dôležitú vec. Je ňou živý záujem mladých, začínajúcich autorov, o tvorivú prácu so slovom. Strávili sme spoločne v našej knižnici príjemné popoludnie, a veríme, že o seminár bude záujem aj na budúci rok. Reportáž z tohto vydareného podujatia a práce nádejných autoriek z Hlohovca boli zverejnené v časopise pre mladú literatúru Dotyky č. 2/2015.

Text: Helena Pekarovičová, Msk Hlohovec

Foto: archív MsK Hlohovec

Celé Slovensko číta deťom

Medzinárodný deň detí sme v Knižnici Juraja Fándlyho oslávili odštartovaním 1. Týždňa čítania deťom v Slovenskej republike (1. -7. jún 2015), a zapojili sme sa tak do celoslovenského projektu, ktorý pripravilo občianske združenie Celé Slovensko číta deťom. Keďže nám prialo počasie, všetky „čítačky“ sa uskutočnili v knižničnej záhrade. Do projektu sa zapojila aj pobočka Tulipán. Spolu sme zrealizovali 12 podujatí, kedy 32 dospelých čítalo pre 425 detí.

V pondelok sme v knižničnej záhrade prežili **Útok z pomaranča**. Knižnú novinku za

účasti autorky Danuši Dragulovej privítalo medzi detskými knihami a čitateľmi 47 zvedavých a prajných účastníkov čerstvými pomarančovými šupkami s vyslovenými želaniami. V utorok sme sa pozreli na **Zabudnuté slovenské rozprávky**. Autorkou aj ilustrátorkou je Adela Banášová. Vzácná hosťka deťom najskôr z knižky prečítala a po rozprávke sa už rozprúdila živá beseda, priam diskusia na všetky rozprávko–životné témy. Počas podujatia prečítal bájku v Braillovom písme aj náš nevidiaci kolega Július Bartek a priblížil deťom život nevidiacich, ktorí majú tiež chuť čítať a počúvať pekné rozprávky i príbehy.

V stredu k nám zavítali hostia z občianskeho združenia **Celé Slovensko číta deťom** - jeho prezidentka, herečka a dramaturgička Viera Kučerová, Ivana Janáková, ale aj domáci hostia: vedúci kancelárie primátora, hovorca mesta Trnava, spisovateľ Pavol Tomašovič, zubný lekár, vysokoškolský pedagóg, spisovateľ Bohumil Chmelík i spisovateľka Miroslava Varáčková. Vďaka týmto piatim hosťom odznelo aj päť rozprávok. Podujatie bolo popretkávané hudobnými vystúpeniami žiakov ZUŠ M. Schneidra – Trnavského v Trnave.

Stredajšie popoludnie patrilo regionálnej spisovateľke Gabriele Spustovej, ktorá nám predstavila knihu **Mačiatka Justín a Lily**. Okrem úryvku z nej sme si vypočuli i veršovanú bájku Pahltný slimák. Počas podujatia nás deti potešili svojím výtvarným dielom, ktoré pre nás pripravili ako poďakovanie za podujatia v tomto školskom roku v oddelení pre deti. Ďalším dospelým čítajúcim bol Ján Mička, ktorý sa v našej knižnici venuje mladým filatelistom. V pobočke Tulipán sa do čítania zapojili starí rodičia, ktorí čakali na svoje vnúčatá.

Vo štvrtok nás čakali v záhrade **Škriatkovia a rytierske cnosti**. Nepovyskakovali však zo zeme, ale z knihy, ktorú ilustrovala Oksana Lukomska. Okrem úryvku z tejto knihy prečítala aj vo svojom rodnom ukrajinskom jazyku. Popoludní deti potešili naše verné čitateľky – babičky. Päť babičiek porozprávalo o svojich deťoch i vnúčatách a prečítalo zo svojich najobľúbenejších kníh. Babičky prezradili aj svoje povolania, kde pracovali alebo ešte aj pracujú... Boli medzi nimi učiteľka, spisovateľka, zdravotná sestra ale i knihovníčka...

Mgr. Veronika Chorvatovičová a Andrea Gregušová

obálka chýba známke a známka obálke. Poštové známky učarovali dievčatám i chlapcom a my sa tešíme, že sa našim čitateľom v ich záľube u nás darí. Peknú záľubu majú aj deti z tanečného krúžku na ZŠ, Ul. M. Gorkého, kde si v pobočke Tulipán vypočuli rozprávky v podaní knihovníčky a učiteľky.

V piatok vykukol v knižničnej záhrade z jablka **Červík Ervín**. Nikto sa však nezľakol, lebo išlo o červíka z knihy regionálnej spisovateľky. Andrea Gregušová o červíkovi Ervínovi prečítala, ba prezradila aj ďalších hrdinov z knihy. Počas podujatia sme sa dozvedeli, že pani spisovateľka má tri deti a rovnaký počet kníh aj napísala, tiež tri. Operácia Orech a iné dedkoviny, ktorá opisuje príbehy o troch dedkoch. Tretia kniha Malvína a povlači je jej najnovšia, ale veríme, že nie posledná. Do čítania sa zapojili aj členovia Krúžku mladých filatelistov, ktorí si vypočuli **Ako**

Text: Benjamína Jakubáčová, KJF v Trnave

Foto: archív KJF v Trnave

Egyptské večery

Moderné knižnice čoraz viac naplňajú aj funkciu komunitných centier, ktoré navštevujú používatelia knižníc aj z iných príčin, ako sú „len“ výpožičky kníh alebo využívanie čítárne. V Žitnoostrovnej knižnici v Dunajskej

Strede, okrem zaužívaných, vznikajú tiež nové formy podujatí, s cieľom prilákať ďalších záujemcov a vytvoriť priestor pre stretávanie a zoznamovanie sa. Okrem Posedení pri čaji s významnými osobnosťami, Hudbe v knižnici, Výstav tvorcov amatérov sa v máji uskutočnila prvá prednáška z cyklu Egyptské večery. Dopoludnia sa podujatie konalo v Gymnázium Árpada Vámbéryho. Prednášku si vypočuli študenti z prvých ročníkov, a to v hojnom počte. Téma

sa viazala na učivo hodiny dejepisu. Popoludní o piatej sa zišli záujemcovia egyptskej kultúry v čítárni knižnice. Egyptologička Dr. Pécsi Ágnes k nám zavítala z Budapešti, aby nás oboznámila so záhadami a pravdami stavania egyptských pyramíd. Bol to i názov prvej prednášky z cyklu prednášok, ktoré plánujeme uskutočniť dva-trikrát do roka. Prednášajúca chodí už vyše štyridsať rokov pravidelne do Egypta, kde sa zúčastňuje vykopávk. Svoje veľmi zaujímavé prednášanie spestrila premietaním. Podujatie malo veľmi pozitívny ohlas medzi prítomnými – nadšencami egyptskej kultúry. Dúfame, že pokračovanie bude tiež také pútavé ako vypočutá prednáška.

Text a foto: Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

Knihy v čakárňach

Knižnica je živý organizmus. Mení sa mesto, v ktorom žijeme, menia sa aj ľudia a my sa logicky musíme meniť alebo inovovať tiež. Nájst' cesty, ktorými sa knihy dostanú k svojim čitateľom, je naše poslanie. Pretože kniha = vzdelanie, kultúrnosť. S myšlienkou umiestniť policu s knihami v čakárňach prišla kolegyňa z detského oddelenia Nicole Vajgelová. Projekt sme pracovne nazvali Knihy v čakárňach a hneď od začiatku sme uvažovali o čakárni na stanici aj o čakárňach u lekárov. Nie je to však vôbec také jednoduché, ako sme si mysleli. Zisťovali sme, kto nám umiestnenie poličiek s knihami môže povoliť, písali sme žiadosti a čakali. Pomohlo nám, že na stanici v Trnave už podobnú policu s knihami inštalovalo jedno občianske združenie. To bol jeden z argumentov, keď som žiadala ŽSR o súhlas s umiestnením police s knihami do čakárne na stanici v Hlohovci. Páni zo ŽSR boli veľmi ústretoví a súhlasili. Čakárne u lekárov sa nám zatiaľ vybaviť nepodarilo. A tak sme v čakárni hlohovskej stanice našli „domov“ pre staršie knihy, ktoré nám čitatelia darovali, ale v knižnici sme ich už nemohli využiť. Nápis nad poličkou hovorí: „Požičaj si knižku, po prečítaní ju vráť alebo vymeň za inú.“ Funguje to. Po prvom mesiaci sme zažili rozčarovanie, keď nám niekto policu mierne zdemoloval, nápis odtrhol. Opravili sme, čo sa dalo, doložili nové knihy. Keď sme po

d'alšom mesiaci prišli skontrolovať stav police, sympatický študent si práve požičiaval jednu z kníh, utekal na vlak, ďakoval za nápad a uistoval nás, že prinesie na výmenu inú knihu. Po piatich mesiacoch fungovania je v polici už len tretina kníh z knižnice, ostatné priniesli na výmenu ľudia. Pribudli aj kalendáre, časopisy o zdraví ale aj časopis Strážna veža. Takéto „prírastky“ samozrejme odstraňujeme.

V každej knihe je nalepená krátka informácia o knižnici a o jej otváracích hodinách. Veríme, že je to dobrá propagácia knižnice. A ešte niečo. Potvrdilo sa nám, že keď takto kniha príde za ľudmi, siahnu po nej.

Text: Helena Pekarovičová, Msk Hlohovec

„Vzlietli orli vysoko“ - podujatie k 200. výročiu narodenia Ľudovíta Štúra

V piatok 15. mája 2015 sa v koncertnej sále Základnej umeleckej školy v Senici uskutočnilo spomienkové podujatie k 200. výročiu narodenia jednej z najvýznamnejších osobností dejín Slovenska – Ľudovíta Štúra. Pripravili ho spoločne inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja – Záhorská galéria Jána Mudrocha a Záhorská knižnica v Senici v spolupráci s Mestom Senica.

Riaditeľ ZGJM Štefan Zajíček privítal hostí - medzi nimi i primátora Senice Branislava Grimma a hlavných aktérov – docenta Ivana Mrvu – vedúceho katedry histórie Univerzity svätých Cyrila a Metoda z Trnavy a docenta z Akadémie umení v Banskej Bystrici – herca, renomovaného recitátora a režiséra Juraja Sarvaša so spoluúčinkujúcim hudobným telesom Danubius Octet Singers a jeho dirigentom Danielom Simandlom.

Juraj Sarvaš a Danubius Octet Singers

Primátor Senice sa dotkol vzľahu Ľ. Štúra k Senici a pripomenul nielen jeho návštevu v Kunove v roku 1836, či uzákonenie spisovnej slovenčiny na základe stredoslovenských nárečí v Hlbokom, spolu s Jozefom Miloslavom Hurbanom a Michalom Miloslavom Hodžom v júli 1843, ale i jeho naplnené životné poslanie „zápas za slobodu národa, slobodu jazyka, za oslobodenie od sociálneho jarma“. Na dôkaz, že si ctíme odkaz Ľudovíta Štúra, primátor B. Grimm zdôraznil myšlienkou literárneho vedca Jána Števäčka, že „Štúr bol prvý, kto Slovensko videl aj ako dušu, aj

ako osobnosť.“ Vedúci katedry histórie z UCM v Trnave doc. Ivan Mrva priblížil v pásme hlavné etapy v živote veľikána a jeho zásluhy. Uviedol mnohé dejinné fakty v historických súvislostiach a pripojil množstvo zaujímavostí z obdobia národného obrodzenia na Slovensku, v Čechách i v Maďarsku.

Diváci, vekom od stredoškôlkov až po seniorov, vysoko ocenili podujatie aj vďaka jeho umeleckej súčasťi – literárno-hudobnej kompozícii „Vzlietli orli vysoko.“ V nej znela štúrovská poézia i verše Ladislava Novomeského, pôsobivo recitované renomovaným recitátorom Jurajom Sarvašom, ktorý interpretoval aj plamenné vystúpenia Ľudovíta Štúra

ako poslanca za mesto Zvolen v Uhorskom sneme na obhajobu našej materinskej reči a Slovákov, v mnohonárodnej monarchii zvlášť. Danubius Octet Singers podujatie obohatil o viaceré hymnické piesne, ktoré v národnom obrodení, a najmä v rokoch 1848-1849, burcovali a posúvali štúrovskú generáciu do prvých radov bojovníkov za slovenskú svojbytnosť. Účinkujúcim za vysokú odbornú úroveň historických príspevkov i umeleckú úroveň literárno-hudobnej kompozície poďakovala riaditeľka Záhorskej knižnice v Senici Katarína Soukupová. Senica podujatím dôstojne a veľmi hodnotne oslávila najvýznamnejšiu osobnosť slovenských dejín 19. storočia - Ľudovíta Štúra s presahom významu jeho diela do súčasnosti vo zvrchovanej Slovenskej republike.

Text a foto: Milan Soukup

Dôležité je, že ČÍTAME!

Priznávam, že nie vždy som čítavala recenzie ku knihám, ktoré uverejňujú noviny a časopisy. Odrádzalo ma aj to, že skoro vždy sa venovali tým „vážnejším a učenejším“ knihám. S rozvojom internetu to začalo byť pestrejšie. Hodnotenia ku knihám, a to aj oddychového žánru, začali písať aj ľudia, ako som ja, teda čitatelia „všehochuti“.

Začala som si pri čítaní kníh písať svoje poznámky a porovnávať s recenziami. Niekedy som súhlasila, niekedy nie. Občas sa mi chcelo napísať, že mne sa kniha predsa páči a je dobrá. Teda podľa mňa. A myslím si, že takých ako ja, je viac. Sme obyčajní čitatelia, ktorí si chcú pri knihe oddýchnuť, a nie riešiť vážne spoločenské problémy, alebo vedecké témy – alebo teda nie vždy. A tak som začala nesmelo, aby som náhodou niekoho neurazila. Tak skusmo, veľkou okľukou. Veď predsa len, neštudovala som literatúru. Ale knihy sú tu pre nás a ja mám na ne svoj názor.

Občas som sa zapojila na internete do nejakej vášnivej diskusie ku knihe. To všetko ma utvrdilo v tom, že sa nám páčia rôzne knihy a rôzne žánre. Preto ešte nie sme horší, alebo lepší. Dôležité je, že ČÍTAME. Postupom času a s pribúdajúcimi knihami som dospela k tomu, že si nedám hovoriť do toho, čo sa mi páči a čo nie. Myslím si, že z každej knihy sa dá niečo zobrať (apoň keď si zopakujem pravopis, aj to je niečo). Vyhľadávam autorov, ktorých príbehy sú zasadené do krajín, ktoré sú od nás vzdialené a obyčaje ľudí sú pre nás veľkou neznámou. A tak sa popri nejakej tej zápletke podozvedám aj veľa faktov o živote ľudí, histórii, zvykoch, súvislostiach, obyčajoch (Stefan Spjut: Stallo, M. J. McGrathová – Bílý žár, Oliver Truc – Poslední Laponec, James Cormac - Vynáranie), ale nepohrdnem ani dobrým sci-fi (Alastair Reyndols – Transport ledu), zbožňujem dobré fantasy aj trilery (Patrick Seth – Oživovateľ /Reviver/). V poslednom čase konečne trh obohatil aj žáner, ktorý dosť chýba – a to humor a vtip v knihe. Mark B. Mills a jeho Čakanie na Pesa je čosi ako terapia smiechom, ale aj pohladenie na duši – klobúk pred ním dole už aj preto, že je Angličan. (Tvrdí sa o nich, že nemajú zmysel pre humor. Omyl! Prečítajte si jeho knihu.) Ale minulý rok načal túto tému Andy Weir v sci-fi Marťan. Ak nie ste prívržencom tohto žánru, prečítajte si ju a ak vás nechytí sci-fi, zaručujem vám veľmi dobrú zábavu. Už dávno som sa tak dobre nepobavila.

Ale sú aj knihy, kde sú nádherné opisy a niektoré vetné spojenia sú už sami o sebe malým umeleckým dielom. V nejakej knihe som nedávno čítala spojenie: *Problém nemá riešenie.*

Neriešiteľnosť nie je problém. Z týchto pár slov sme rozvinuli celkom peknú debatu s deviatkami, ktorí boli u mňa v marci v knižnici na hodine.

Tak prečo nedať o mojich dojmach vedieť všetkým? A tak som sa dostala k písaniu hodnotení prečítaných kníh na stránke internetového kníhkupectva literama.sk, s ktorým mám vynikajúcu spoluprácu aj ako knižnica. Najprv len také krátke hodnotenia, pár viet. Postupne píšem viac, najmä keď je kniha výborná, tak sa ťažko obmedzuje do predpísaného počtu znakov. Sú to hodnotenia laika, ktorý miluje knihy. A ak sú užitočné čo i len pre jedného ďalšieho čitateľa, ktorý si na ich základe kúpi knihu, tak som spokojná.

A za mňa môžem povedať všetkým, ktorí píšete recenzie a hodnotenia – ak sa rozhodujem pre knihu, určite ich čítam a niekedy na ne aj dám. Tak, prosím, píšete!

Text: Božena Hideghétiová, ObK Jaslovské Bohunice

Projekty na podporu čítania v Obcej knižnici v Chtelnici

Obecná knižnica v Chtelnici dosiahla v roku 2014 pozoruhodné výsledky v náraste čitateľov, návštevnosti, ako aj v počte výpožičiek. V kategórii čitateľov do 15 rokov sa oproti roku 2013 zvýšil počet registrovaných čitateľov takmer o 50%, v počte výpožičiek a návštevnosti dokonca o 160%. V čom spočíval tento nezvyčajný nárast?

Predpokladám, že charizma knihovníka sa na tom podieľala iba minimálne. Pravdepodobnejšie je, že čitateľov zaujal projekt zameraný na podporu čítania, ktorý v našej knižnici prebiehal počas celého roka. Bol realizovaný vďaka finančnej podpore Obecného úradu v Chtelnici a spočíval v tom, že návšteva knižnice spojená s výpožičkou knihy sa čitateľovi započítala na špeciálny „hrací lístok“ netradičným spôsobom - na hrací lístok som im totiž vystrihoval figúrky medvedíkov. Hracie lístky boli rôznych farieb. Červený od 0 do 10 výpožičiek, oranžový 11 až 20, zelený 21 až 30 výpožičiek. Takže už pri pohľade na farbu lístka som vedel koľko má čitateľ návštev. Jeden hrací lístok mal čitateľ, jeden zostával v knižnici (založený v evidenčnom liste čitateľa; u nás sa robí evidencia ešte stále klasickou papierovou formou – a nie je to žiadny problém). Niektorí čitatelia si vyplnené hracie lístky nechávali ako suveníry, niektorí ho používali ako záložku do knihy. Na zadnej strane lístka je vytlačená adresa web stránky knižnice, kde si každý čitateľ mohol pozrieť všetky informácie o našej knižnici, teda aj o tomto projekte.

Po nazbieraní určitého počtu medvedíkov dostal čitateľ poukážku určitej hodnoty na nákup knihy v sieti kníhkupectiev Panta Rhei. Po nazbieraní ďalších medvedíkov dostal ďalšiu poukážku, atď. V jednom týždni bolo možné získať iba jedného medvedíka (nezávisle na tom, koľkokrát čitateľ knižnicu navštívil, resp. koľko kníh si vypožičal). Na získanie medvedíka však vždy musela byť vypožičaná iná kniha. Súťaž prebiehala celý rok a boli aj takí čitatelia, ktorí nazbierali 50 medvedíkov. Poukážky ako odmenu za výpožičky bolo možné získať maximálne za 15 medvedíkov. Potom už boli medvedíci síce naďalej započítavani, avšak poukážky za nich čitatelia nedostávali. Je potešiteľné, že veľká väčšina čitateľov pokračovala v návštevách knižnice, to znamená, že chodili kvôli knihám a nie kvôli poukážkam. Na konci roka boli traja najaktívnejší čitatelia (za najviac medvedíkov) odmenení zaujímavou publikáciou a zmienkou v obecných novinách.

Ja som zvolil takúto detskú, hravú formu (súťaž + odmena) na podporu čítania hlavne

kategórie čitateľov do 15 rokov, pretože napr. pri čitateľských maratónoch som zistil, že čitateľská gramotnosť detí a mládeže je na alarmujúcej úrovni. Chcel som nájsť spôsob, ako deti v prvom rade pritiahnúť do knižnice a potom ich aj motivovať k čítaniu. Prvý krok sa mi, myslím, podaril – deti do knižnice chodili, aj knihy si vypožičiavali. Či ich aj čítali, to už zaručiť neviem, ale fandím si, že snáď aj áno, snáď ich literatúra zaujala, pretože, ako som písal vyššie, chodili do knižnice aj po obdržaní poslednej poukážky a vtedy už mali iba jediný dôvod chodiť do knižnice a vypožičiavať si knihy – a síce, čítať ich.

Hrací lístok s vystrihnutými figúrkami medvedíkov

Podmienky súťaže sa samozrejme dajú modifikovať na každú knižnicu. Je to však použiteľné skôr pre malé (obecné) knižnice, pretože v mestách by to išlo veľmi do peňazí. Ja som mal model 5 medvedíkov = poukážka v hodnote 5 €, 10 medvedíkov = poukážka v hodnote 10 €, 15 medvedíkov = poukážka v hodnote 15 €. Jeden medve-

dík za týždeň bola tiež podmienka šitá na našu knižnicu (máme otvorené dvakrát do týždňa). Fantázii sa medze nekladú, obmedzenia však môže spôsobovať finančná náročnosť projektu. Keďže sa projekt celkom osvedčil – tento rok realizujem podobný. Vystrihujem srdiečka a odmenou nie sú poukážky, ale celodenný výlet na čitateľsky zaujímavé miesto. Bude v októbri, v čase školského vyučovania, takže deti majú o motiváciu postarané. A navyše - do autobusu sa zmestí obmedzený počet cestujúcich, takže deti počas roka súťažia o to, aby sa doňho dostali (pocestujú tí, ktorí budú mať nzbieraných najviac srdiečok). Priebežné výsledky sú zverejnené na nástenke v knižnici, ale aj na web stránke knižnice, takže si každý môže aktuálne skontrolovať či sa v autobuse nachádza, alebo nie. Okrem toho som vyhlásil aj súťaž „Číta celá rodina“, v ktorej zbierajú srdiečka všetci členovia rodiny, ktorí bývajú spolu v jednej domácnosti. Každý člen rodiny je zaregistrovaný, vypožičiava si knihy, a zbiera tak srdiečka pre seba, ale aj pre rodinu. Tri najaktívnejšie rodiny budú na konci roka odmenené opäť nejakou zaujímavou knihou.

Zatiaľ sa ukazuje, že aj o tento projekt (teda bez finančnej motivácie) je záujem. Priebežné výsledky tohto roka dokonca prevyšujú tie minuloročné, to je fajn, ale mňa veľmi teší napríklad aj to, že sú do knižnice zaregistrovaní aj štyria, piati členovia jednej rodiny a je krásne, keď prídu do knižnice všetci spolu – to je tá najväčšia satisfakcia za čas a obetu venovanú snahe o podporu čítania.

Text a foto: Ján Sirota, Obecná knižnica v Chtelnici

REKONŠTRUKCIA OBECNEJ KNIŽNICE V MORAVSKOM SVÄTOM JÁNE

Knižnica v Moravskom Svätom Jáne prešla za posledné obdobie naozaj veľkými zmenami. S rekonštrukciou sa začalo už v roku 2014. Do práce sa zapojili nielen dospelí, ale i deti, ktoré tu strávili takmer celé jarné prázdniny. Pomocou dobrovoľníkov a sponzorov boli vymenené svietidlá, podlaha a vymaľovali sa aj všetky steny. Vďaka novým stolom a stoličkám vznikol multifunkčný priestor, vhodný nielen na príjemné čítanie, ale aj na organizovanie rôznych podujatí, besied, workshopov, či kurzov.

Knižnica bola slávnostne otvorená 25. 3. 2015 počas Týždňa slovenských knižníc besedou so známym moderátorom a autorom kuchárskych kníh Martinom Pycom Rauschom. Besedu moderovala spisovateľka Kristína Mišovičová.

Text: Kristína Mišovičová, Obecná knižnica v Moravskom sv. Jáne

*Foto: Kristína Mišovičová,
Jakub Matejovič*

Knižničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja

Ročník 42, č. 1, rok 2015

Edícia: Metodika. Vydáva Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, IČO 182826

Vychádza 2x ročne

Zodp. redaktor: Lívia Koleková

Predseda redakčnej rady: Ivana Gálusová

Členovia redakčnej rady: Benjamína Jakubáčová, Zuzana Fajnorová, Helena Laczová,

Júlia Kubíková, Helena Pekarovičová, Matúš Nižnanský

Neprešlo jazykovou úpravou

Rozsah: 24 s. Nepredajné

Registrácia: MK SR EV 3657/09 ISSN 1339-4991